

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری STES

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی

مقاله نویسی علوم انسانی

اصول تنظیم قراردادها

آموزش مهارت های کاربردی در تدوین و چاپ مقاله

بررسی میزان آشنایی مراجعین کتابخانه عمومی شهید هاشمی نژاد بهشهر با محتوای وب و کتابخانه‌های دیجیتال

سلما کشاورزیان^۱، محسن حاجی زین العابدینی^۲

چکیده

هدف: تحقیق حاضر در خصوص بررسی میزان آشنایی مراجعین کتابخانه عمومی شهید هاشمی نژاد شهرستان بهشهر واقع در استان مازندران با محتوای وب و الزامات کتابخانه دیجیتال است. روش: روش پژوهش پیمایشی و برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده شده است برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از نرم افزار اس.پی.اس.اس و مایکروسافت آفیس اکسل استفاده شده است. یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد اکثریت مراجعین کتابخانه آشنایی زیاد و بسیار زیادی با استفاده از پایگاه جهانی اینترنت و جستجو در محتوای وب دارند. میزان آشنایی مخاطبین پژوهش با روش استفاده از منابع کتابخانه دیجیتالی متوسط به بالا برآورد شده است. مراجعین قابلیت اثرگذاری و درک مطلب مطالعه دیجیتالی را متوسط اعلام نموده‌اند. مراجعین اولویت استفاده از منابع دیجیتالی را به ترتیب کتب فارسی، منابع مرجع، نشریات و مجلات فارسی، نشریات و مجلات لاتین، منابع کمک درسی و کتب لاتین می‌دانند. اکثریت مراجعین با قابلیت دریافت (دانلود) منابع دیجیتالی موافق هستند. اکثریت مراجعین با قابل ویرایش بودن منابع دیجیتالی مخالف می‌باشند. همچنین، ۵۲ درصد مخاطبین اظهار نموده‌اند که بابت دریافت (دانلود) منابع کتابخانه دیجیتال هزینه از متقاضیان اخذ گردد و ۴۸ درصد مخالف این موضوع بوده‌اند.

واژگان کلیدی: محتوای وب، کتابخانه دیجیتال، مراجعین.

۱. مقدمه و بیان مسئله

با توجه به رسالت اصلی کتابخانه‌ها در برآوردن نیازهای اطلاعاتی کاربران، امروزه مدل‌های جدیدی برای طراحی کتابخانه‌ها در نظر گرفته می‌شود که در این میان، کتابخانه‌های دیجیتال جایگاه ویژه‌ای را در محیط مجازی اینترنت به خود اختصاص داده‌اند. این کتابخانه‌ها با داشتن قابلیت‌های بیشتر و پیشرفته‌تر برای مدیریت اطلاعات، از دیگر منابع اطلاعاتی اینترنتی متمایز شده‌اند (ونگ^۳، ۲۰۰۳). کتابخانه‌های دیجیتالی مجموعه‌های گوناگونی از اطلاعات را برای

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید بهشتی تهران؛ salmak1351@gmail.com (نویسنده مسئول)

^۲ استادیار رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید بهشتی تهران؛ zabedini@gmail.com

^۳ Wang

استفاده کنندگان متعدد در بردارند و در اندازه‌های متفاوتی از کوچک تا بزرگ دسته بندی می‌کنند. آن‌ها از هر نوع ابزار ورود اطلاعات و در دسترس قرار دادن آن‌ها بر روی شبکه به کار می‌گیرند و باعث می‌شوند که آن‌ها در اختیار استفاده کنندگان قرار گیرند. بنابراین، نوید کتابخانه‌های دیجیتالی برای ما دستیابی به اطلاعات بیشتر، کاهش هزینه‌ها و قابلیت استفاده چند منظوره است (نوروزی و حافظی، ۱۳۸۰). با نگاهی گذرا به خوبی میتوان دریافت که همگام با تحولات نظام آموزش و حرکت به سوی آموزش‌های الکترونیکی، کتابخانه‌ها نیز باید مسیر خود را به سمت دیجیتالی شدن تغییر دهند تا بتوانند با تغییر نقش خود، جایگاه خود را حفظ نمایند. پیوند کتابخانه‌ها، فناوری اطلاعات و آموزش با یکدیگر اتحاد سه جانبه ای است که کشورهای توسعه یافته در راه نیل به اهداف آموزش خود به لزوم آن واقف هستند و کشورهای در حال توسعه باید به آن عنایت بیشتری داشته باشند (رحیمی نژاد، ۱۳۸۵). در واقع فناوری دیجیتالی میتواند وسیله‌ای ارزشمند جهت کسب آموزش و دستیابی به منابع اطلاعاتی برای کسانی باشد که به آن نیاز دارند، از هر جایی که هستند، یا به تعبیر دونالد واترز «وعده فناوری دیجیتالی برای کتابخانه‌ها دستیابی به پژوهش و آموزش، ارتقاء کیفیت یادگیری و تغییر شکل ارتباط بین محققان است» (واترز^۱، ۱۹۹۹).

بکارگیری فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های عمومی استان منوط به ارزیابی امکانات موجود و همچنین میزان آشنایی و رغبت مراجعین می‌باشد تا با ذخیره و بازیابی حجم عظیمی از منابع، دسترسی به اطلاعات با صرف کمترین هزینه و در اسرع وقت برای مراجعین، دانشجویان، پژوهشگران و اساتید ممکن گردد. پژوهش حاضر با بهره‌گیری از تجربیات فعالیتهای تخصصی و پژوهشی پیشین و در نظر گرفتن این مهم که سرآغاز ورود به ارائه هر نوع خدماتی، میزان آشنایی و استقبال جامعه مخاطب از آن نوع خدمات می‌باشد؛ به تجزیه و تحلیل رغبت، توانمندی و آشنایی مراجعین کتابخانه عمومی شهید هاشمی نژاد شهرستان بهشهر معطوف گشته که با تعیین سطوح هر یک از این شاخصها می‌توان به نقاط قوت و ضعف عملیاتی نمودن چارچوب اجرایی یک کتابخانه دیجیتال پی برد.

۲. اهمیت پژوهش

اهمیت میزان آگاهی مراجعین کتابخانه‌ها نسبت به دیجیتالی کردن منابع به مراتب بیشتر از اهمیت تهیه تجهیزات و لوازم مورد نیاز و نیز آموزش نیروی انسانی متخصص در این راستا می‌باشد. زیرا، فراهم‌آوری امکانات و تجهیزات در این راستا مستلزم آگاهی این افراد از انجام این مهم می‌باشد، سپس با شناسایی امکانات موجود و مورد نیاز کتابخانه‌های عمومی استان برای ایجاد کتابخانه دیجیتالی، امکان برنامه ریزی دقیق و عملی جهت راه اندازی این کتابخانه برای صرفه جویی در بودجه و هزینه‌های تولید، نگهداری و سازماندهی اطلاعات فراهم شود و پیشگیری از دوبار کاریها در این موارد امکان پذیر شود تا بدین وسیله ارائه خدمات با کیفیت بالا در کمترین زمان عملی گردد.

۳. روش شناسی پژوهش

نوع پژوهش کاربردی و روش آن پیمایشی و میدانی بوده است. برای گردآوری اطلاعات، ۵۰ عدد پرسشنامه به شکل تصادفی میان مراجعین کتابخانه عمومی شهرستان بهشهر در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکترا توزیع شده

^۱ Waters

است. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از نرم افزارهای اس.پی.اس.اس و مایکروسافت آفیس اکسل استفاده شده است.

۴. پرسش‌های پژوهش

روش این پژوهش پیمایشی و میدانی و برای گردآوری اطلاعات از توزیع ۵۰ عدد پرسشنامه میان مراجعین کتابخانه عمومی شهرستان بهشهر به طور تصادفی استفاده شده که در آن میزان آشنایی مراجعین با محتوای وب و کتابخانه‌های دیجیتال و همچنین رغبت ایشان به استقرار و راه اندازی کتابخانه دیجیتال به شرح ذیل مورد بررسی قرار گرفته است. پرسشهای پژوهش عبارتند از:

- دسترسی و رغبت مراجعین کتابخانه شهید هاشمی نژاد بهشهر نسبت به ایجاد کتابخانه دیجیتال شامل موارد ذیل به چه میزان می‌باشد؟
  - آشنایی با استفاده از پایگاه جهانی اینترنت و جستجو در محتوای وب
  - دسترسی به اینترنت پر سرعت
  - آشنایی با روش استفاده از منابع کتابخانه دیجیتالی
  - احساس نیاز به ایجاد کتابخانه دیجیتالی
  - رغبت جهت استفاده از منابع کتابخانه دیجیتالی
  - میزان کاهش مراجعه حضوری با ایجاد کتابخانه دیجیتالی
  - قابلیت اثر گذاری و درک مطلب مطالعه دیجیتالی
- اولویت علاقه مراجعین کتابخانه شهید هاشمی نژاد بهشهر جهت استفاده از منابع کتابخانه به صورت دیجیتالی (اینترنتی) شامل کتب فارسی و لاتین، نشریات و مجلات فارسی و لاتین، منابع کمک درسی و منابع مرجع به چه ترتیب می‌باشد؟
- نظر مراجعین کتابخانه شهید هاشمی نژاد بهشهر در ارتباط با شرایط حفاظت از حقوق مولفین در استفاده از منابع کتابخانه به صورت دیجیتالی (اینترنتی) شامل موارد ذیل چیست؟
  - قابلیت دریافت (دانلود) منابع دیجیتالی
  - قابلیت ویرایش منابع دیجیتالی
  - اخذ هزینه بابت دریافت (دانلود) منابع کتابخانه دیجیتال

۵. پیشینه پژوهش

۵-۱. پژوهشهای داخل کشور

قدیمی و همکاران (۱۳۸۷) در ترجمه ای تحت عنوان «مراحل ایجاد کتابخانه دیجیتال و فناوریهای آن» به تفضیل در مورد الزامات و پیش نیازهای ایجاد یک کتابخانه دیجیتال و همینطور فناوریهای مورد نیاز جهت ارائه خدمات بهینه به مراجعین بحث نموده است. فدائی و نوشین فرد (۱۳۸۷) در فعالیت پژوهشی خود با عنوان «امکان سنجی ایجاد کتابخانه

دیجیتال در کتابخانه‌های دانشگاه علامه طباطبائی» از روش پژوهش پیمایشی جهت ارزیابی امکانات و توان نرم افزاری و سخت افزاری کتابخانه‌ها استفاده و بیان نمود که با وجود مشکلاتی که در تهیه بودجه و در مواردی ضعف امکانات و تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری در کتابخانه‌های دانشگاه علامه طباطبائی وجود دارد ایجاد کتابخانه دیجیتال عملی می‌باشد. محمد اسماعیل و رحیمی نژاد (۱۳۸۸) در مقاله خود تحت عنوان «امکان سنجی ایجاد کتابخانه دیجیتال جهت پشتیبانی از برنامه‌های آموزش از راه دور دانشگاه پیام نور» به بررسی امکانات کتابخانه مرکزی دانشگاه پیام نور جهت ایجاد کتابخانه‌ای دیجیتال در راستای پشتیبانی برنامه‌های آموزش از راه دور در این دانشگاه پرداخته و نتیجه گرفتند که دانشگاه پیام نور برای ایجاد کتابخانه‌ای دیجیتال جهت پشتیبانی آموزش از راه دور می‌بایست به لحاظ نیروی انسانی، بودجه، منابع الکترونیکی پیوسته، تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و... به حد استانداردهای ذکر شده در پژوهش ارتقا یابد. همچنین، امکانات و تجهیزات این دانشگاه جهت برگزاری دوره‌های آموزش از راه دور و الکترونیکی مناسب و کارآمد نیست. شعبانی و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهش خود به بررسی امکان تحویل دیجیتال مدارک در کتابخانه‌های دانشگاهی و موسسات پژوهشی استان اصفهان پرداختند و بیشتر بر روی قابلیت‌های سخت افزاری مراکز معطوف گردیده‌اند. زارعی و سکندری (۱۳۹۲) در مقاله‌ای با مضمون «امکان سنجی ایجاد خدمات مرجع الکترونیکی با دیدگاه کاربر محور؛ مطالعه موردی: کتابخانه مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و پژوهشات تهران» پیرامون نحوه عملیاتی نمودن ارائه خدمات مرجع به مراجعین پرداخته‌اند. ضیائی و سیدکابلی (۱۳۹۳) در پژوهش خود تحت عنوان «امکان سنجی ایجاد کتابخانه دیجیتال در مدارس دولتی شهر مشهد (مطالعه موردی)» به مقاطع پایین‌تر تحصیلی توجه نموده و زیرساخت‌های نرم افزاری و سخت افزاری و مشکلات پیش روی ارائه خدمات دیجیتال در مدارس دولتی شهر مشهد را مورد کاوش قرار داده‌اند.

۲-۵. پژوهش‌های انجام گرفته در خارج از کشور

یان^۱ (۲۰۰۳) در پایان نامه دکتری خود با عنوان «ابزارهای گسترده جهت تولید و استفاده از برنامه دیجیتال جهت جمع‌آوری اطلاعات کتابخانه» که در دانشگاه کنتاکی انجام گرفته بیان کرده است که یک برنامه دیجیتال برنامه‌ای پیچیده و کامل جهت جمع‌آوری اطلاعات است. این برنامه معمولاً شامل یک بخش وسیعی از اطلاعات مرتبط و هماهنگ می‌باشد. دونیگ^۲ (۲۰۰۴) در پایان نامه خود با عنوان «بوجود آوردن آورانگان و استفاده‌کنندگان از کتابخانه الکترونیک: ارزیابی کاربران مورد نظر و کاربران واقعی»، با بررسی ۴ کتابخانه دیجیتال، ایجاد و استفاده از کتابخانه دیجیتال را مورد بررسی قرار داده است و بیان نموده که یک پژوهش اینترنتی به منظور کشف و شناخت اینکه چه کسانی کاربران واقعی کتابخانه‌های الکترونیک هستند و سطح رضایت شان چه خواهد بود نیز می‌بایست انجام شود. جنگ^۳ (۲۰۰۶) در رساله دکتری خود خود تحت عنوان «فایده استفاده از کتابخانه دیجیتال: یک مدل ارزیابی» توسعه یک مدل و آسانی ابزارهای استفاده از

^۱ Yuan

^۲ Dvorink

^۳ Jeng

مجموعه آثار و مقالات برگزیده دهمین کنگره پیشگامان پیشرفت

کتابخانه آکادمیک دیجیتالی را بررسی نموده و مطرح نموده که قابلیت استفاده و فایده این پژوهش آزمودن جنبه های مختلف از جمله تاثیر، کارایی، رضایت و یادگیری است.

۶. یافته های پژوهش

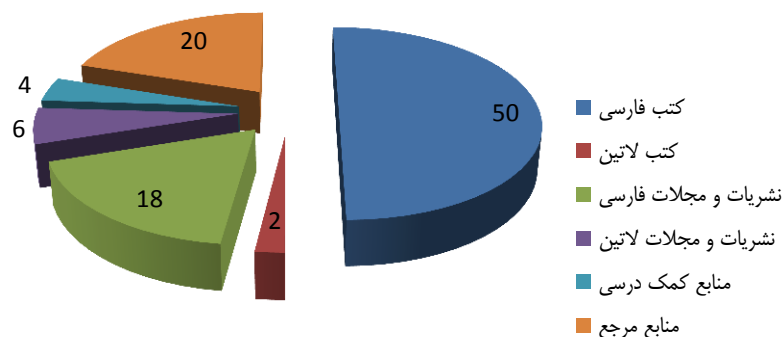
بر اساس اطلاعات مندرج در جدول ۱، ۵۶ درصد از مراجعین کتابخانه آشنایی زیاد و بسیار زیادی با استفاده از پایگاه جهانی اینترنت و جستجو در محتوای وب داشته و ۳۶ درصد آن ها نیز آشنایی متوسطی در این زمینه دارند. همانطور که در جدول ۱ ملاحظه می گردد، بیش از ۹۰ درصد مراجعین دسترسی متوسط، زیاد و بسیار زیاد به اینترنت پر سرعت دارند. میزان آشنایی مخاطبین پژوهش با روش استفاده از منابع کتابخانه دیجیتالی به ترتیب ۱۰ درصد بسیار زیاد، ۲۴ درصد زیاد، ۴۶ درصد متوسط، ۱۲ درصد کم و ۸ درصد بسیار کم برآورد شده است. ۹۶ درصد مراجعین احساس نیاز بسیار زیاد، زیاد و متوسطی نسبت به ایجاد کتابخانه دیجیتالی ابراز نموده اند. بر اساس نتایج جدول ۱ می توان گفت که ۳۲ درصد مراجعین کتابخانه رغبت بسیار زیاد و به ترتیب ۴۴ و ۲۰ درصد آن ها رغبت زیاد و متوسط جهت استفاده از منابع کتابخانه دیجیتالی دارند. ۳۰ درصد مراجعین میزان کاهش مراجعه حضوری خود را با ایجاد کتابخانه دیجیتالی در حد بسیار زیاد و به ترتیب ۳۰ و ۲۶ درصد نیز این میزان را زیاد و متوسط بیان نموده اند. مراجعین قابلیت اثرگذاری و درک مطلب مطالعه دیجیتالی را به میزان بسیار زیاد، زیاد، متوسط، کم و بسیار کم به ترتیب معادل با ۸، ۲۰، ۳۰، ۳۸ و ۴ درصد ارائه نموده اند.

جدول ۱. درصد آشنایی، دسترسی و رغبت مراجعین کتابخانه شهید هاشمی نژاد به شهر نسبت به ایجاد کتابخانه دیجیتالی.

میزان آشنایی، دسترسی و رغبت	آشنایی با استفاده از پایگاه جهانی اینترنت و جستجو در محتوای وب		دسترسی به اینترنت پر سرعت		آشنایی با روش استفاده از منابع کتابخانه دیجیتالی		احساس نیاز به ایجاد کتابخانه دیجیتالی		رغبت جهت استفاده از منابع کتابخانه دیجیتالی		میزان کاهش مراجعه حضوری با ایجاد کتابخانه دیجیتالی		قابلیت اثرگذاری و درک مطلب مطالعه دیجیتالی	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
بسیار زیاد	۲۶	۱۳	۲۶	۱۳	۵	۱۰	۲۳	۴۶	۱۶	۳۲	۱۵	۳۰	۴	۸
زیاد	۳۰	۲۰	۴۰	۲۰	۱۲	۲۴	۱۷	۳۴	۲۲	۴۴	۱۵	۳۰	۱۰	۲۰
متوسط	۳۶	۱۲	۲۴	۱۲	۲۳	۴۶	۸	۱۶	۱۰	۲۰	۱۳	۲۶	۱۵	۳۰
کم	۴	۵	۱۰	۶	۱۲	۰	۰	۰	۱	۲	۶	۱۲	۱۹	۳۸
بسیار کم	۴	۰	۰	۴	۸	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۲	۲	۴
بی پاسخ	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
جمع	۱۰۰	۵۰	۱۰۰	۵۰	۱۰۰	۵۰	۱۰۰	۵۰	۱۰۰	۵۰	۱۰۰	۵۰	۵۰	۱۰۰

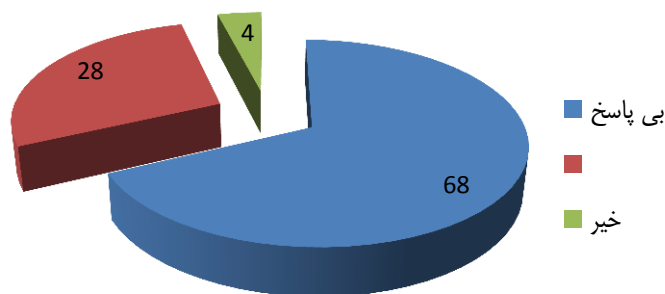
مجموعه آثار و مقالات برگزیده دهمین کنگره پیشگامان پیشرفت

همانطور که از نتایج نمودار شماره ۱ بر می‌آید، ۵۰ درصد مراجعین اولویت استفاده از منابع دیجیتالی را کتب فارسی، ۲۰ درصد منابع مرجع، ۱۸ درصد نشریات و مجلات فارسی، ۶ درصد نشریات و مجلات لاتین، ۴ درصد منابع کمک درسی و ۲ درصد کتب لاتین می‌دانند.

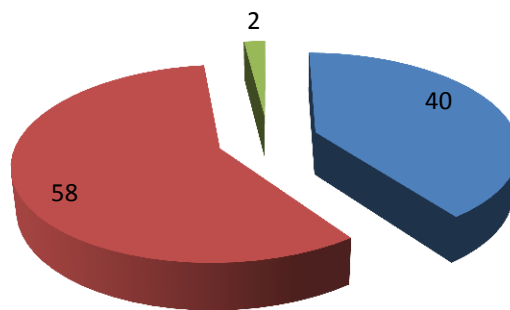

نمودار شماره ۱. اولویت علاقه مراجعین کتابخانه شهید هاشمی نژاد به شهر جهت استفاده از منابع کتابخانه دیجیتالی.

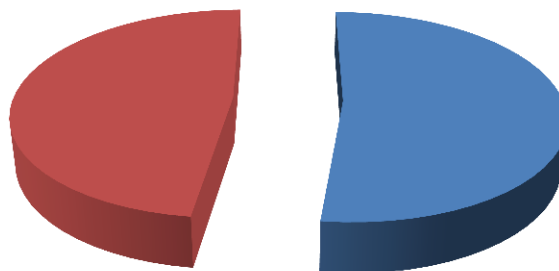
بر اساس نتایج ارائه شده در نمودار شماره ۲، ۶۸ درصد مراجعین با قابلیت دریافت (دانلود) منابع دیجیتالی موافق و ۲۸ درصد آن‌ها مخالف هستند. ۴۰ درصد مراجعین با قابل ویرایش بودن منابع دیجیتالی موافق و ۵۸ درصد مخالف این موضوع می‌باشند. همچنین، ۵۲ درصد مخاطبین اظهار نموده‌اند که بابت دریافت (دانلود) منابع کتابخانه دیجیتال هزینه از متقاضیان اخذ گردد و ۴۸ درصد مخالف این موضوع بوده‌اند.

قابلیت دریافت منابع دیجیتالی وجود داشته باشد؟

منابع دیجیتالی به صورت قابل ویرایش عرضه شوند؟

هزینه بابت دریافت (دانلود) منابع کتابخانه دیجیتال اخذ گردد؟

نمودار شماره ۲. دیدگاه مراجعین کتابخانه شهید هاشمی نژاد بهشهر جهت استفاده از منابع کتابخانه دیجیتالی.

۷. بحث و نتیجه گیری

پیشرفت سریع فناوری و نیازهای موجود شرایطی را ایجاد کرده است که ناگزیر از به کارگیری آن هستیم. اگرچه این امر گستره وسیعی را در برمی گیرد، کتابخانه‌ها در این میان جایگاه خاصی دارند، زیرا از سویی به عنوان تامین کنندگان منابع اطلاعاتی نقش مهمی را در تسریع این پیشرفت‌ها ایفا می‌کنند و از سویی دیگر برای انجام هر چه بهتر رسالت خود می‌کوشند که از پیشرفت‌های به دست آمده نهایت استفاده را به عمل آورند. به همین دلیل بررسی دیدگاه‌های مراجعین و مخاطبین، که نقش اساسی در کتابخانه‌ها دارند، جهت ایجاد کتابخانه دیجیتال مفید و موثر می‌باشد. از یافته‌های این پژوهش چنین بعمل آمد که مراجعین کتابخانه عمومی شهید هاشمی نژاد شهرستان بهشهر آشنایی مناسبی با استفاده از پایگاه جهانی اینترنت و جستجو در محتوای وب دارند و در صورت ایجاد کتابخانه دیجیتال، بخش عمده‌ای از مراجعین حضوری کنونی توانمندی استفاده از منابع دیجیتالی بدون نیاز به آموزش خاص را خواهند داشت. اکثریت قریب به اتفاق مراجعین کتابخانه دسترسی مناسبی به اینترنت پر سرعت دارند، ولی میزان آشنایی مخاطبین پژوهش با روش استفاده از منابع کتابخانه دیجیتالی متوسط برآورد می‌گردد که این نتایج با پژوهش زارعی و سکندری (۱۳۹۲) مطابقت دارد. بخش عمده‌ای از مراجعین اظهار نموده اند که رغبت و احساس نیاز زیادی جهت استفاده از منابع کتابخانه دیجیتالی دارند و بیان نموده اند که در صورت ایجاد کتابخانه دیجیتال مراجعه حضوری خود را تا حد قابل توجهی کاهش خواهند

داد. اگر چه، مراجعین قابلیت اثرگذاری و درک مطلب مطالعه دیجیتالی را نسبت به مطالعه منابع کاغذی سنتی کمتر دانسته اند که این موضوع با یافته‌های پژوهش نوروزی و علیپور حافظی (۱۳۸۰) و دونیگ (۲۰۰۴) هم‌سو است. مراجعین اولویت استفاده از منابع دیجیتالی را به ترتیب کتب فارسی، منابع مرجع، نشریات و مجلات فارسی، نشریات و مجلات لاتین، منابع کمک درسی و کتب لاتین می‌دانند. بنابراین، در گام اول مناسب تر آن است که کتب فارسی و منابع مرجع جهت استفاده مخاطبین دیجیتالی و عرضه شوند. اکثر مراجعین با قابلیت دریافت (دانلود) منابع دیجیتالی موافق هستند. همچنین، تعداد مخالفین و موافقین با قابل ویرایش بودن و اخذ هزینه جهت استفاده از منابع دیجیتالی در بین مراجعین تقریباً با هم برابر می‌باشد.

۸. پیشنهادات

- ۱- ضروری است فایلها و بسته های آموزشی مناسبی جهت آموزش مخاطبین و مراجعین کتابخانه دیجیتال تهیه و به صورت آنلاین در اختیارشان قرار گیرد.
- ۲- با توجه به سطح آشنایی نسبتاً بالای مراجعین کتابخانه با محتوای وب و الزامات ایجاد کتابخانه دیجیتال، ضروری است، به منظور همگام شدن دانش کتابداران با مراجعین، دوره های آموزشی ضمن خدمت مرتبط و مناسبی برای آنها تدارک دیده شود.
- ۳- پیش از عملیاتی شدن ایجاد کتابخانه دیجیتال، ضروری است مطالعه دقیقی بر روی نیروی انسانی، بودجه، امکانات و تجهیزات موجود کتابخانه صورت پذیرفته و کمبودهای احتمالی مرتفع گردند.
- ۴- با توجه به تغییرات عمده دیدگاه تصمیم سازان و مدیران عرصه کتاب و کتابخوانی، انجام مطالعه اقتصادی و بررسی میزان هزینه ها و درآمدزایی احتمالی ایجاد کتابخانه دیجیتال ضروری به نظر می‌رسد.

مراجع

- امین پور، ف. (۱۳۸۵). مقدمه ای بر کتابخانه های دیجیتال. فصلنامه کتاب، دوره هفدهم، (شماره دوم)، ص ۲۴۱.
- رحیمی نژاد، ز. (۱۳۸۵). امکان سنجی ایجاد کتابخانه دیجیتالی جهت پشتیبانی از برنامه های آموزش از راه دور در دانشگاه پیام نور. پایان نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و پژوهشات.
- زارعی، ه؛ سکندری، م. (۱۳۹۲). امکان سنجی ایجاد خدمات مرجع الکترونیکی با دیدگاه کاربر محور؛ مطالعه موردی: کتابخانه مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و پژوهشات تهران. مجله دانش شناسی، (شماره ۲۳).
- شعبانی، ا؛ طباحان، م؛ بزرگی، ا؛ نادری خراجی، ف. (۱۳۹۱). امکان سنجی ایجاد خدمات تحویل دیجیتالی مدرک در کتابخانه های دانشگاهی و مؤسسات پژوهشی استان اصفهان. مجله نظام ها و خدمات اطلاعاتی، سال اول، (شماره ۲).

مجموعه آثار و مقالات برگزیده دهمین کنگره پیشگامان پیشرفت

- ضیائی، ث؛ سیدکابلی، س. (۱۳۹۳). امکان سنجی ایجاد کتابخانه دیجیتال در مدارس دولتی شهر مشهد (مطالعه موردی). مجله مدیریت اطلاعات و دانش شناسی، سال اول، دوره ۱، (شماره ۱).
- فدائی، ا؛ نوشین فرد، ف. (۱۳۸۷). امکان سنجی ایجاد کتابخانه دیجیتال در کتابخانه‌های دانشگاه علامه طباطبائی. مجله دانش شناسی، (شماره ۲).
- قدیمی، آ؛ احمد زاده، خ؛ میلاد پور، ب. (۱۳۸۷). مراحل ایجاد کتابخانه دیجیتال و فناوریهای آن. مجله اطلاع‌یابی و اطلاع‌رسانی، (شماره ۶).
- محمداسماعیل، ص؛ رحیمی نژاد، ز. (۱۳۸۸). امکان سنجی ایجاد کتابخانه دیجیتالی جهت پشتیبانی از برنامه‌های آموزش از راه دور دانشگاه پیام نور. مجله مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، (شماره ۷۷).
- نوروزی، ق؛ علیپور حافظی، م. (۱۳۸۰). کتابخانه‌های دیجیتالی. فصلنامه کتاب، دوره دوازدهم، (شماره چهارم)، ص ۸۴.
- Dvorink, D.L.M. (۲۰۰۴). Digital library creators and users: Evaluating intended users versus actual users. (Master thesis). San Joce state university.
- Jeng, J.H. (۲۰۰۶). Usability of the digital library: An evaluation model. (Ph.D. Thesis). New Brunswick Rutgers, The state University of new Jersey.
- Wang J. A. (۲۰۰۳). A Knowledge Network Constructed by Integrating Classification, Thesaurus, and Metadata in Digital Library. The International Information & Library Review. Volume ۳۵, Issues ۲-۴, Pages ۳۸۳-۳۹۷
- Waters, D.J. (۱۹۹۹). What are digital libraries? Online Available at: <http://www.clir.org/pubs/issues> ۰۴.
- Yuan, C.J. (۲۰۰۳). Extensible Tools for Building and using library collections. (PhD. thesis). Lexington, Kentucky: University of Kentucky.

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری STES

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی

مقاله نویسی علوم انسانی

اصول تنظیم قراردادها

آموزش مهارت های کاربردی در تدوین و چاپ مقاله